

167/73 Commission v. France , незважаючи на наявність в установчому договорі спеціального розділу про транспорт, цілі та принципи внутрішнього ринку поширюються на «всю сферу економічної діяльності» і на транспорт зокрема.

Специфіка реалізації спільної транспортної політики Євросоюзу полягає в тісній взаємодії міжнародного права з правом Євросоюзу, яка охоплює, зокрема, участь держав-членів Євросоюзу в міжнародно-правових транспортних угодах.

Сьогодні спільна транспортна політика ЄС базується на принципах лібералізації й гармонізації. За допомогою встановлення єдиних правил діяльності в рамках спільного ринку ліквідуються перепони і розходження, що існують в транспортному законодавстві держав - членів ЄС. Виправданість вживаються у цьому напрямку зусиль ЄС визначається значимістю перевезень, як найважливішою складовою розвиненої економіки.

УДК 656.071.3.008.6:629.7.067(477)(043.2)

Чигирин О. С., студентка,
Навчально-науковий Юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: Жмур Н. В., к.ю.н.

МИТНЕ ПРАВО ЄС ТА ЙОГО ОСНОВНА ХАРАКТЕРИСТИКА

Європейський Союз (Євросоюз, ЄС, англ. European Union, EU) – економічний та політичний союз 28 держав-членів, що розташовані здебільшого у Європі. В сучасному вигляді існує на основі Договору про Європейський Союз, підписаному 7 лютого 1992 року і чинному з 1 листопада 1993 року. Право Європейського Союзу – це цілісна, упорядкована сукупність галузей, підгалузей, інститутів і норм права, що регулюють якісно однорідні суспільні відносини, що склалися на стику міжнародного та внутрішньодержавного права держав - членів Європейського співтовариства, що володіє самостійними характерними джерелами і принципами.

Митне право ЄС, подібно до національного митного права, є галуззю права, а саме – галуззю права Європейського Союзу. Оскільки Європейські співтовариства виникли на основі передачі державами-учасницями частини свого суверенітету наднаціональним структурам (інститутам і органам Співтовариств, а потім і Союзу), питання митного регулювання перейшли, на основі засновницьких договорів, в юрисдикцію інтеграційних утворень. Таким чином, з формуванням і розвитком правових норм Співтовариств в сфері митного регулювання, а також у

зв'язку з подальшою уніфікацією митного регулювання трьох співтовариств (ЄЕС, ЕОВС, Євроатом) стала можливою поява такої галузі права Європейського Союзу, як митне право.

Положення Договору про заснування ЄС дозволяють виділити дві основні сфери митного регулювання:

- відносини усередині митного союзу, утвореного державами-членами, і
- відносини, що регулюють торговий товарообіг ЄС із третіми країнами.

Дія норм митного права ЄС поширюється на всю митну територію ЄС та в певних випадках за її межі для регулювання відносин ЄС з іншими суб'єктами міжнародного права.

Суб'єктами митного права ЄС є органи ЄС, країни-члени, фізичні та юридичні особи, що є учасниками митно-правових відносин на митній території ЄС.

Специфіка суб'єктів формування права ЄС (органи ЄС та держави-члени) обумовлює і специфіку джерел митного права ЄС, що складаються з актів первинного та вторинного права спільноти, а також актів міжнародного права.

Вичерпний перелік джерел митного права ЄС визначено нормами ст. 4 МКЄС, згідно яких, митне законодавство являє собою сукупність нормативно-правових актів, до якої входять:

- Митний кодекс ЄС та інші нормативно-правові акти, прийняті на рівні ЄС, а також нормативно-правові акти, що прийняті на національному рівні з метою імплементації перших;
- Спільний Митний Тариф ЄС;
- законодавство ЄС, що визначає систему звільнень від сплати мита;
- міжнародні угоди, що містять митні норми, якщо вони діють на території ЄС.

Серед актів первинного права ЄС, що містять норми митного права, насамперед слід виділити Римський договір 1957 р. та Амстердамський договір 1997 р., а також ряд інших угод, якими засновувалися окремі інституції ЄС, визначалися принципи формування бюджету ЄС або оформлювалося приєднання нових членів.

Слід відзначити виключне значення міжнародних угод у формуванні митного права ЄС. Це насамперед стосується багатосторонніх торговельних угод СОТ та митних конвенцій, підписаних в рамках РМС, Європейської економічної комісії ООН тощо. Адже в багатьох випадках норми вищезазначених угод мають пряму дію в рамках ЄС, фізичні та юридичні особи мають право посилатися на ці норми, звертаючись до суду.

Серед актів вторинного права слід виділити, насамперед, Митний кодекс ЄС 1992 р., та новий Митний кодекс ЄС 2008 р. Якщо перший з

них виконав важливу роль щодо консолідації актів вторинного законодавства ЄС в митній сфері, новий МКЄС спрямований в першу чергу на модернізацію митної справи в рамках ЄС, зокрема, в рамках виконання програм ЄС щодо розбудови інформаційного суспільства – «i2010», створення Електронного Уряду «i2010 eGovernment Action Plan» та розбудови системи «Електронна Митниця» - «Customs 2013». Зокрема, багато з норм нового МКЄС спрямовані на запровадження нових митних процедур, які б відповідали стандартам, необхідним для запровадження систем електронного декларування, управління ризиками, безпаперового документообігу в митних органах тощо.

Для забезпечення правильного застосування МКЄС було прийнято Регламент Комісії ЄС про імплементацію МКЄС, або як його ще називають Імплементаційний кодекс (ІК), який складається з більш ніж 700 статей і 100 окремих додатків. В Імплементаційному кодексі конкретизуються правила і положення МКЄС та наводяться форми уніфікованих документів, які використовуються митними службами країн ЄС.

Одним з ключових документів, безумовно, є Єдиний митний тариф ЄС. Окрім ставок мита тариф містить інформацію про всі нормативні акти, що регулюють ввезення та вивезення товарів. Він видається Комісією ЄС щороку у двох варіантах: 1) офіційне видання (Community customs tariff) та інтегроване видання (Integrated tariff of the European Communities, TARIC).

Митне право ЄС, як і вся система права ЄС, представляє собою досягнення у розвитку загальносвітового правового потенціалу. Його поява визначило новий і дуже важливий етап всесвітньої історії держави і права. Регулювання економічних відносин у Європі на основі відповідних галузей європейського права є важливим компонентом існування Європейського Союзу.

УДК 349.412:332.021(477)(043.2)

Шевченко В. А., студентка,
Навчально-науковий Юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: Хом'яченко С. І., к.ю.н., доцент

ЗАКОНОДАВЧІ ОБМЕЖЕННЯ ПРАВА ВЛАСНОСТІ НА ЗЕМЛЮ

Право власності на землю не є абсолютним. У багатьох країнах світу воно обмежується в законодавчому порядку в інтересах суспільства. Конституція України (ст. 41) передбачає, що використання власності не може завдавати шкоди правам, свободам та гідності громадян, інтересам